

Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě

KONCEPCE SBÍRKOTVORNÉ ČINNOSTI

Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti

Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě

I. Východiska

Koncepce sbírkotvorné činnosti organizace vychází ze zřizovací listiny, Koncepce rozvoje galerie na léta 2021-30, dlouhodobé strategie výstavní činnosti galerie a dále reflektuje místo působení organizace a obsah sbírkového fondu. Je formulována v souladu se společenským posláním a etickým kodexem organizací podobného typu definovaným mezinárodní radou muzeí ICOM (International Council of Museums).

Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě plní funkci galerie (specializovaného muzea výtvarného umění) ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zřizuje se za účelem získávat, shromažďovat, trvale uchovávat, evidovat, odborně zpracovávat a zpřístupňovat veřejnosti umělecké sbírky muzejní povahy.

V souladu se zřizovací listinou schválenou usnesením Zastupitelstva Kraje Vysočina č. 047/05/01/ZK ze dne 18. září 2001 organizace shromažďuje sbírku výtvarného umění české i zahraniční provenience, zejména však české umění 20. a 21. století se zvláštním zaměřením na ilustraci, kresbu a grafiku. Sbíрку tvoří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkotvorné činnosti.

Sbírka Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě byla založena v r. 1965 a v současné době spravuje více než 10.000 sbírkových předmětů. Sbírka je zapsána v Centrální evidenci sbírek Ministerstva kultury ČR. Sbírkové fondy Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě jsou děleny do 5 podsbírek a to: ilustrace, grafika, kresba, obrazy, plastika (historie sbírky je podrobněji popsána v příloze č. 1., Charakteristika současného stavu sbírky v příloze č. 2).

Současná sbírkotvorná koncepce organizace reflektuje též skutečnost, že zřizovatel organizace Kraj Vysočina je vlastníkem dalších dvou sbírek výtvarného umění spravovaných jím zřizovanými galeriemi, a to Oblastní galerií Vysočiny v Jihlavě (dále jen OGV) a Horáckou galerií v Novém Městě na Moravě (dále jen HGNMM). Koncepce rozvoje sbírkových fondů těchto organizací je tedy vystavena tak, že jsou jednoznačně definovány okruhy akvizičních priorit každé z galerií tak, aby nedocházelo k duplicitním zastoupením sbírkových předmětů. Vzhledem k promyšlené výstavbě sbírek už od jejich počátků je jednoznačná dominantní orientace těchto sbírek již definována. HGNMM je zaměřena převážně na sochy, havlíčkobrodská galerie na ilustraci, kresbu a grafiku, OGV především na malbu.

Současná sbírka Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě i přes řadu kvalitních sbírkových předmětů obsahuje řadu citelných mezer. Jedná se především o díla autorů z počátků vzniku českého moderního výtvarného umění, uměleckých směrů 1. poloviny 20. století (expresionismus, fauvismus, kubismus a surrealismus, Skupina 42, Skupina RA) a tvorbu autorů 60. let 20. století (abstrakce, informel a dal.). Mezery vznikly v důsledku přiznání specializace havlíčkobrodské galerii v roce 1965, kdy řada

těchto autorů již nežila nebo byla v emigraci a jejich díla se na trhu umění prakticky nevyskytovala. Citelné mezery vznikly i nemožností akvizic děl umělců, kteří byli minulým režimem pronásledováni až na několik výjimek, které se podařilo získat díky předložení těchto děl akviziční komisi Galerie moderního umění v Hradci Králové.

Další příčinou chybějícího zastoupení některých představitelů českého výtvarného umění 20. století byl a je nedostatek finančních prostředků na akvizice. V historii galerie je řada let (např. 1982-85), kdy instituce byla odkázána pouze na dary nebo bezúplatné převody z MK ČR, protože na akvizice nebyly žádné finanční prostředky. Díla některých autorů pak byla a jsou finančně nedostupná zvláště po enormním zvýšení jejich cen po otevření trhu umění do zahraničí.

II. Záměr sbírky

Naším cílem je naplňovat poslání dané zřizovací listinou a shromažďovat sbírku výtvarného umění české i zahraniční provenience, zejména však díla českého výtvarného umění 20. a 21. století se zvláštním zaměřením na ilustraci, kresbu a grafiku. Záměrem je vytvořit ucelenou kolekci, která vypovídá o vývoji české umělecké scény a odráží její dění.

Vedlejším záměrem je pak její prezentace prostřednictvím stálé expozice a příležitostných krátkodobých výstav.

III. Program sbírkotvorné činnosti

Sbírkotvorná činnost: systematické a koncepční soustředování uměleckých děl za účelem vytvoření jedinečné kolekce, která bude prostřednictvím výtvarného umění vypovídat o době vzniku, o sociálních a politických poměrech v časově i teritoriálně vymezené rovině.

Časové vymezení: sbírka zahrnuje specifické umělecké projevy z období 20. století, které jsou rozšiřovány do současnosti. Mimořádné postavení ve sbírce má Oltář sv. Kříže – tzv. Uhrovský oltář. Jeho autorem je slezský sochař a řezbář Ignác Rohrbach (1691-1747), který přišel do Čech v první polovině dvacátých let 18. století, usadil se v Chrudimi a svými díly posléze utvářel barokní obraz nejen východočeských měst.

Koncepční zaměření: sbírka je rozvíjena především v těchto okruzích

České umění 20. a 21. století s historickými přesahy obecně platnými pro časové vymezení sbírky s důrazem na tvorbu uměleckých osobností, které zásadním způsobem vytvářely a obohacovaly české kulturní prostředí.

Regionální umění 20. a 21. století s historickými přesahy obecně platnými pro časové vymezení sbírky s důrazem na tvorbu uměleckých osobností, které přesáhly hranice regionu.

Kvalitativní hledisko: do sbírky GVUHB jsou zařazována pouze jen ta umělecká díla, která kvalitativně a na základě odborného posouzení kurátorů obohacují a rozšiřují stávající kolekci, ale také mohou být významným dokumentačním a studijním materiálem.

IV. Způsob nabývání uměleckých děl do sbírek

GVUHB nabývá umělecká díla do sbírek akviziční činností především od autorů nebo dědiců, ale také od dalších subjektů, kterými jsou obchodníci s uměleckými díly, sběratelé či náhodní prodejci.

Dalším velmi významným zdrojem jsou dary přímo od autorů, dědiců nebo jiných fyzických osob.

Posledním zdrojem jsou bezúplatné převody od právnických osob.

Galerie má zpracovaný dlouhodobý plán akviziční činnosti a každoročně se snaží vynakládat z investičního fondu na nákup do sbírek částku kolem 300.000,- Kč. Cílem je kvalitní doplnění a rozšíření sbírkových fondů. Tato částka je nedostačující, neodpovídá cenám uměleckých děl na současném trhu s uměním. Díky omezeným finančním možnostem galerie v uplynulých desetiletích byly akvizice do sbírkové skupiny kresba i s ohledem na ceny těchto uměleckých děl upozaděny na úkor finančně dostupnějších ilustrací a grafiky. Díky tomu je především tato kmenová podsbírka torzovitá a chybí v ní celá řada stěžejních autorů českého výtvarného umění 20. století. Vyskytne-li se dílo některého z významných autorů na trhu, je většinou za vysokou cenu a tudíž pro nás nedostupné. K jeho nákupu nemůžeme využít ani stávající grantové programy MK ČR – ISO a Akviziční fond, neboť jednou z podmínek je minimálně 50 % spoluúčast, která je rovněž mimo naše možnosti.

Velkým přínosem pro sbírkový fond je rozhodnutí Kraje Vysočina z roku 2016 přidělování finančních příspěvků na mimořádnou akviziční činnost muzeí a galerií zřizovaných Krajem Vysočina, které upravuje v souladu s rozpočtem Kraje Vysočina naplňování hlavního poslání muzeí a galerií definovaného v jejich zřizovacích listinách. Otázkou je, jak dlouho bude tento program fungovat.

Nabývání a vyřazování sbírek upravuje interní směrnice – Režim nakládání se sbírkami.

V. Subjekty podílející se na sbírkotvorné činnosti

Na sbírkotvorné činnosti se podílejí vedle ředitelky galerie odborní pracovníci galerie – kurátoři sbírky. Dále Poradní sbor – komise pro akviziční činnost, který se řídí vlastním interním předpisem.

VI. Práva a povinnosti kurátora.

Kurátoři sbírky galerie spolu s ředitelkou jsou bezprostředními tvůrci a správci sbírky galerie, aktivně se podílejí na strategii sbírkotvorné činnosti. Zajišťují podklady pro jednání poradního sboru.

Předkládají návrhy na získávání nových přírůstků, na výměnu sbírkových předmětů, případně na vyřazování předmětů ze sbírkové evidence ve smyslu zákona č. 122/2000 Sb. v platném znění, dle zřizovací listiny a na základě strategie sbírkotvorné činnosti.

Nedílnou součástí této činnosti je shromažďování a vytváření průvodní dokumentace ke sbírkovým předmětům i správa studijního a pomocného materiálu k nim.

Sbírka galerie je rozšiřována zejména na základě:

- Detailní znalosti jejího dosavadního vývoje a znalosti záměrů předchozích kurátorů,
- Znalosti obdobných sbírek partnerských institucí Kraje Vysočina, dalších muzeí umění ČR a sběratelů umění,
- Znalosti zájmového záběru, z něhož jsou přírůstky získávány,
- Znalosti aktuální situace na trhu s potencionálními sbírkotvornými předměty včetně základní orientace v tržních cenách na trhu s umění v ČR i zahraničí,
- Znalosti obecných a zvláštních právních předpisů, metodických pokynů a vnitřních předpisu galerie,
- Znalosti zásad ukládání, uchovávání a prezentace sbírkových předmětů včetně znalosti obecných zásad a základních metod konzervace a restaurování sbírkových předmětů,
- Znalosti zásad ochrany sbírek i objektů před nepříznivými vlivy prostředí, před krádežemi, vloupání a živelnými událostmi.

VII. Funkce Poradního sboru – komise pro akviziční činnost

Poradní sbor – komise pro akviziční činnost (dále jen poradní sbor) je poradní orgán ředitelky galerie, který zřizuje a svolává v souladu se zřizovací listinou. Ředitelka galerie jmenuje a odvolává jeho členy.

Poradní sbor se vyjadřuje ke strategii sbírkotvorné činnosti galerie a k jejím změnám, k nabývání nových přírůstků do sbírek za úplatu i bezúplatně, k vyřazování sbírkových předmětů z evidence a k dalším otázkám týkajícím se správy a uchování sbírek.

V případě nabytí za úplatu se Poradní sbor vyjadřuje před jejich nabytím s tím, že posuzuje soulad akvizic s předmětem hlavní činnosti galerie a strategií sbírkotvorné činnosti, významu děl pro vypovídací schopnost sbírky a ekonomických aspektů nabídky (posuzuje cenu ve srovnání s cenami obvyklými na tuzemském trhu se stejnými nebo obdobnými díly, případně i na zahraničním trhu).

Poradní sbor se vyjadřuje k úplatnému nabývání nových přírůstků po jejich nabytí, došlo-li k nabytí díla z rozhodnutí ředitelky galerie tzv. per rollam, přičemž posuzuje soulad akvizice se strategií sbírkotvorné činnosti a cenu, za kterou bylo dílo zakoupeno.

Poradní sbor svá stanoviska vydává formou doporučení pro ředitelku, která je zodpovědná za konečné rozhodnutí.

Poradní sbor svolává ředitelka galerie zpravidla 1 x ročně, výjimečně může být svolán mimořádně, případně nemusí být svolán vůbec.

VIII. Práva a povinnosti ředitelky galerie

Ředitelka má obecnou odpovědnost za naplňování účelu a hlavní činnosti galerie uvedené ve zřizovací listině galerie, tedy i za sbírkotvornou činnost.

Ředitelka má výkonnou pravomoc v souvislosti se sbírkotvornou činností galerie především:

- Vydává Koncepti sbírkotvorné činnosti galerie,
- Vydává Režim zacházení se sbírkou GVUHB podle ustanovení zákona č. 122/2000 Sb. o ochraně sbírek muzejní povahy v platném znění,
- Ustanovuje Poradní sbor, vydává jeho organizační a jednací řád, jmenuje a odvolává jeho členy,
- S konečnou platností rozhoduje o úplatném i neúplatném nabytí děl do sbírky galerie,

- Výjimečně, především hrozí-li nebezpečí z prodlení a z časových důvodů nelze předložit návrh na úplatné získání díla do sbírky k projednání Poradnímu sboru, může rozhodnout o jeho nabytí bez projednání tzv. per rollam,
- S konečnou platností rozhoduje o vyřazení předmětu se sbírkové evidence, tato pravomoc je nepřenosná, s výjimkou opatření v rámci přenosu řídicích pravomocí na jmenovaného „statutárního“ zástupce v době dlouhodobé nepřítomnosti ředitelky.

IX. Závěrečná ustanovení

Tato Střednědobá koncepce sbírkotvorné činnosti Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě je vymezená roky 2022 – 2028.

Je závazná pro všechny odborné pracovníky i kurátory galerie.

Ruší platnost koncepce vydané 2. 1. 2017.

V Havlíčkově Brodě 2. 1. 2022

Mgr. Hana Nováková
ředitelka GVUHB

Příloha č. 1

I. Stručná historie sbírky a stávající sbírkotvorná strategie

Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě zaujímá specifické místo v síti českých galerií, neboť se jako jediná v republice specializuje na moderní českou knižní ilustraci, kresbu a grafiku vzniklou po roce 1918. Tato specializace jí byla přiznána ve druhé polovině šedesátých let minulého století na základě jednání odboru kultury ONV Havlíčkův Brod s oddělením regionálních galerií Národní galerie v Praze. Tato specializace byla zvolena s ohledem na tradici výstavní činnosti v Síni knižní kultury při Východočeském nakladatelství v Havlíčkově Brodě a na výtvarné soutěže pořádané každoročně u příležitosti Celostátních festivalů humoru a satiry Haškova Lipnice.

Galerie vznikla k 1. 1. 1965 jako samostatné oddělení při Okresním muzeu v Havlíčkově Brodě, aby převzala a spravovala sbírku „umění“ z tzv. městské galerie, zahrnující obrazy i sochy regionálních autorů a děl majících k regionu vztah, která se v rámci muzejních sbírek vyčlenila po roce 1946.

Po určení specializace havlíčkobrodské galerie byla původní sbírka městské galerie převedena zpět do muzea a galerie začala budovat nové sbírkové soubory, které díky cílené akviziční činnosti a dle daných finančních možností dnes představují základní přehled výtvarné kultury české knihy a grafiky hlavně 2. poloviny 20. století s výjimkou několika málo autorů, jejichž dílo je již uzavřené a prozatím nedosažitelné. Sbírkou nyní čítají více než 10.000 uměleckých děl a jsou zde zastoupeni přední čeští umělci. Přes veškeré úsilí odborných pracovníků během dosavadní existence galerie obsahují řadu citelných mezer. Jedná se především o díla autorů z počátků vzniku českého moderního výtvarného umění, uměleckých směrů 1. poloviny 20. století (expresionismus, fauvismus, kubismus a surrealismus, Skupina 42, Skupina RA) a tvorbu autorů 60. let 20. století (abstrakce, informel a další). Mezery vznikly v důsledku přiznání specializace havlíčkobrodské galerii v době, kdy řada těchto autorů již nežila nebo byla v emigraci a jejich díla se na trhu umění prakticky nevyskytovala.

Chybějící zastoupení některých představitelů českého výtvarného umění 20. století bylo a je také způsobeno nedostatkem finančních prostředků na akvizice. Během existence galerie je řada let, kdy instituce byla odkázána pouze na dary nebo bezúplatné převody z MK ČR, protože na akvizice nebyly vůbec žádné finanční prostředky. Díla některých autorů pak byla a jsou finančně nedostupná zvláště po enormním zvýšení jejich cen po otevření trhu umění do zahraničí. Z těchto důvodů byly v akvizicích upřednostňovány cenově výhodnější grafiky a ilustrace na úkor kresby. V průběhu let získala galerie i obrazy a sochařská díla, která byla zařazena do kmenové sbírky kresba. V souvislosti s přípravami převodu galerie v rámci reorganizace státní správy a samosprávy byly k 1. 1. 2001 rozšířeny podsbírkou galerie o obrazy a plastiku, do kterých byla přeřazena tato díla z ostatních kmenových sbírek především z důvodu odlišných podmínek k jejich deponování. Vzhledem k dané specializaci a finančním možnostem jsou tyto podsbírkou rozšiřovány hlavně o díla autorů, kteří jsou reprezentačně zastoupeni v kmenových sbírkách. Cílem je získávat díla „v materiálu“ vybraných kmenových autorů tak, aby se staly vhodným materiálovým doplňkem prezentace umělcovy tvorby především ve stálé expozici, kde papírová díla nesmí být z důvodu jejich ochrany dlouhodobě prezentována.

Akviziční plán galerie je koncipován tak, aby jednak postupně dle finančních možností a dostupnosti děl vybraných autorů na trhu umění doplňoval především

významné mezery stávajícího fondu ve všech oblastech tak, aby sbírky podávaly ucelený pohled na výtvarnou kulturu především české knihy a grafiky 20. a 21. století. Vhodně vybranými akvizicemi se pak snažíme alespoň o základní doplnění kmenové podsbírky kresba, aby i tento soubor zvýšil svoji hodnotu v celostátním i mezinárodním kontextu. Zaměřujeme se převážně na autory, kteří jsou zastoupeni v podsbírkách ilustrace a grafika, aby sbírkový fond galerie zahrnoval kvalitní díla reprezentující celou šíři umělecké tvorby příslušného autora, různé techniky a materiály jím užívané. Jednoznačná profilace sbírky v oblastech, ve kterých může významně konkurovat sbírkám celého světa, posílí její atraktivitu a jedinečnost.

Dlouhodobě spolupracujeme s Klubem ilustrátorů dětské knihy a sledujeme tvorbu jejich členů, vytipováváme nové začínající autory, průběžně sledujeme jejich umělecký vývoj a snažíme se jej dokumentovat ve sbírkových fondech vybranými ilustracemi. Sledujeme pravidelné prezentace absolventů ateliéru knižní ilustrace a animovaného filmu, ateliéru grafiky na VŠUP i na dalších výtvarně zaměřených VŠ ČR. Snažíme se spolupracovat s ostatními českými galeriemi pořádajícími symposia, bienále, trienále grafiky a kresby, či další akce z oblastí kresby, ilustrace a grafické tvorby.

Průběžně mapujeme současnou českou výtvarnou scénu a grafickou tvorbu a vytipováváme nové začínající autory, průběžně sledujeme jejich umělecký vývoj a dle finančních možností se jej snažíme dokumentovat ve sbírkových fondech vybranými uměleckými díly.

Galerie svou výstavní činností současně stimuluje tvorbu objektivních oborových kritérií, která se příznivě projevují v prohlubující se závažnosti místní umělecké tvorby a stávají se měřítky, podle nichž jsou vybírána závažná umělecká díla regionálních autorů k prezentaci i do sbírkových fondů sbírkotvorných institucí v souladu s jejich specializací. V rámci dané specializace havlíčkovobrodské galerie tak do sbírkových fondů doplňujeme i kvalitní díla regionálních autorů, která pak jedinečným způsobem reflektují celorepublikové dění.

Akviziční činnost koordinujeme s dalšími dvěma galeriemi Kraje Vysočina s ohledem na jejich specializaci a následně také na zastoupení tvorby daného autora ve sbírkových fondech spravovaných těmito galeriemi. U autorů, kteří jsou zastoupeni ve sbírkách OGV a HGNMN se pak u akvizic upřednostňují ta díla, která vhodně doplňují a koncipující stávající zastoupení tak, aby dané sbírky všech tří galerií poskytly reprezentativní výběr dokumentující celou šíři umělecké tvorby příslušného autora. Koordinace akvizic je zajištěna díky vzájemnému zastoupení odborných pracovníků všech tří institucí v jejich akvizičních komisích.

II. Priority plánu akvizic

Doplňování sbírek je mimo jiné koncepčně spjato s dlouhodobě promyšlenou kurátorskou výstavní strategií galerie. Realizace výstav výrazně napomáhá k vytvoření příznivých podmínek pro akvizice do sbírek mnohdy i darem.

Druhou linií je reflexe současné ilustrační tvorby v pravidelných výstavních projektech Současná česká ilustrační tvorba pořádaných v návaznosti na Podzimní knižní veletrh v Havlíčkově Brodě a ve spolupráci s Klubem ilustrátorů dětské knihy.

Další oblastí akvizic je doplnění stávající sbírky prioritně o ta díla, která jsou finančně dostupná i o díla autorů, jejichž tvorba je vysoce kvalitní, ale prozatím na trhu není finančně nadhodnocena.

V oblasti **ilustrace** se prioritně jedná o díla např. těchto autorů: Běhounek Jiří, Jágr Miloslav, Kubín Alfréd, Lacina Bohdan, Malich Karel, Medek Mikuláš, Mikulka Alois, Mrázková Daisy, Mrkvička Ivan, Mrkvička Otakar, Müller Zdeněk, Nešleha Pavel, Nikl Petr, Pilař Radek, Pirner Maxmilián, Preisler Jan, Procházka Antonín, Roučka Pavel, Sedláček Vojtěch, Sekora Ondřej, Silovský Vladimír, Skála František, Smetana Zdeněk, Sychra Vladimír, Šalamoun Jiří, Toyen, Wachsmann Alois.

V **grafice** pak o tyto výtvarníky: Boštík Václav, Braunerová Zdenka, Demartini Hugo, Grygar Milan, Chatrný Ivan, Karásek Arnošt, Klápště Jaroslav, Koblasa Jan, Kokolia Vladimír, Kolář Jiří, Kotík Jan, Kubín Otakar, Kubišta František, Kupka František, Mirvald Vladislav, Mrkvička Otakar, Nešleha Pavel, Ouhel Ivan, Ovčáček Eduard, Pirner Maxmilián, Procházka Antonín, Rabas Václav, Rada Vlastimil, Rathouský Jiří, Róna Jaroslav, Roučka Pavel, Sekal Zbyněk, Sozanský Jiří, Sýkora Zdeněk, Teissig Karel, Toyen, Veselý Aleš, Vožniak Jaroslav a řada dalších.

Do podsbírk **kresba** pak především tyto výtvarníky: Anderle Jiří, Balcar Jiří, Boštík Václav, Demartini Hugo, Filla Emil, Grygar Milan, Hampl Josef, Hodonský František, Hudeček František, Chatrný Dalibor, Istler Josef, John Jiří, Kafka Čestmír, Koblasa Jan, Kokolia Vladimír, Kolíbal Stanislav, Komárek Ivan, Kotík Jan, Koval Miroslav, Kmentová Eva, Kubišta Bohumil, Lacina Bohdan, Lacina Jiří, Medek Mikuláš, Mirvald Vladislav, Mrázková Daisy, Načeradský Jiří, Nepasický Jiří, Nešleha Pavel, Orišková Petra, Ouhel Ivan, Piesen Robert, Procházka Antonín, Róna Jaroslav, Rykr Zdeněk, Sion Zbyšek, Sopko Jiří, Sozanský Jiří, Sýkora Zdeněk, Šima Josef, Špála Václav, Štýrský Jindřich, Tikal Václav, Toyen, Trampota Jan, Válová Květa, Veselý Aleš, Vožniak Jaroslav, Wachsmann Alois, Zívř Ladislav, Zrzavý Jan a řada dalších.

III. Inventarizace sbírky

V souladu se zákonem č. 122/2000 Sb. je zpracován dlouhodobý plán inventarizace sbírky tak, aby ve smyslu § 3 odst. 1 vyhlášky 275/2000 Sb. byla sbírka kompletně inventarizována v průběhu 10 let (počínaje od data zápisu sbírky do CES 19. 7. 2002). Aktuální období je od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2022 a následné je od 1. 1. 2023 – 31. 12. 2032.

Inventarizace sbírky je prováděna formou:

- *řádné inventarizace* sbírkových předmětů dle schváleného dlouhodobého plánu na základě příkazu ředitele každoroční inventarizací cca 10 % celé sbírky
- *mimořádné inventarizace* nařízené především z důvodů:
  - a. změny správce sbírky
  - b. odcizení sbírkových předmětů a nutnosti zjištění rozsahu škod
  - c. přestěhování sbírek do jiných prostor
  - d. poškození sbírky nebo její části vnějšími vlivy
  - e. nemohla-li být z jakéhokoliv důvodu provedena řádná inventarizace v uplynulém kalendářním roce

IV. Vyřazování ze sbírek

Ze sbírkových fondů lze vyřadit sbírkový předmět pouze z důvodu neupotřebitelnosti, přebytečnosti, výměny nebo ztráty v souladu s ustanovením zákona č. 122/2000 Sb.

V. Evidence sbírek

Sbírka galerie je vedena ve třech stupních evidence:

1. stupeň: evidence chronologická – přírůstková kniha, kde jsou sbírkové předměty evidovány pořadovým číslem přírůstku za daný rok, následuje lomítko a za ním rok nebo zkratka roku, ve kterém jej galerie získala do sbírkového fondu (např. 1/2010).

2. stupeň: evidence systematická – inventární kniha, kde jsou sbírkové předměty evidovány chronologicky dle inventárních čísel v jednotlivých podskupinách – každá podskupina je označena velkým písmenem, za kterým následuje pořadové číslo sbírkového předmětu v dané podskupině (sbírková podskupina ilustrace je značena písmenem L, grafika G, kresba K, obrazy O a plastika P).

3. stupeň – elektronická databáze Demus 01, kde jsou k jednotlivým sbírkovým předmětům vyplňovány evidenční muzejní karty s předepsanými údaji.

V Havlíčkově Brodě 2. 1. 2022

Mgr. Hana Nováková
ředitelka GVUHB

Příloha č. 2

Charakteristika současného stavu sbírky

Sbírka Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě byla založena v r. 1965 a k 31. 12. 2021 spravuje více než 10.000 sbírkových předmětů. Sbírka je zapsána v Centrální evidenci sbírek Ministerstva kultury ČR. Sbírkové fondy Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě jsou děleny do 5 podsbírek a to: ilustrace, grafika, kresba, obrazy, plastika. Nejpočetnější je podsbírka Ilustrace která představuje především českou ilustrační tvorbu druhé poloviny 20. století a počátku 21. století a jsou zde zastoupena díla 168 ilustrátorů.

celkem	grafika	kresba	ilustrace	obrazy	plastika
10.167	3.806	918	5.155	194	94

Ilustrace

Tato podsbírka je nejpočetnější, čítá 5.155 sbírkových předmětů, které představují především českou ilustrační tvorbu druhé poloviny 20. století a počátku 21. století. Nechybí však ani zástupci starších generací českých ilustrátorů. Je to jedna ze dvou podsbírek, u kterých byla snaha o systematické doplňování, ale s ohledem na finanční možnosti galerie. Velmi kvalitně jsou zde zastoupeni tito ilustrátoři: Vlasta Baránková, Karel Franta, Václav Karel, Josef Kremláček, Jan Kudláček, Hermína Melicharová, Karel Němec, Arnošt Paderlík, Zdeněk Seydl, Karel Souček, Jaroslav Šerých, Lumír Ševčík, Karel Teissig, Karel Vaca, Jaroslav Vodrážka, Adolf Zábranský.

Počátky české ilustrace dokumentuje dílo Jana Konůpka a Josef Váchala. Zcela nám chybí ale Mikoláš Aleš, Zdenka Braunerová, František Kysela, Vojtěch Preissig, Adolf Kašpar, František Bílek, Richard Lauda. Stěžejními představiteli tzv. moderní pohádky jsou Josef Lada, Josef Čapek, Ondřej Sekora. Ve sbírkách máme díla Josefa Lady a Josefa Čapka, nikoli však ilustrace k jejich autorským pohádkám. Dílo Ondřeje Sekory zcela chybí. Počátky ilustrace dobrodružné literatury zastupuje především Zdeněk Burian, Josef Novák a František Tichý. Literatura populárně vědecká a uměleckonaučná byla předmětem zájmu Karla Svolinského a Zdeňka Buriana. Ve sbírkách máme zastoupená díla všech těchto autorů, bohužel pouze torzovitě.

V meziválečném období se příležitostně začala uplatňovat v ilustrační práci i karikatura, která vzešla z tvorby karikaturistů jako např. František Bidlo, Josef Novák.

Období druhé světové války se zaměřilo na pohádky, které aktualizovaly lidovou a národní tradici české kultury. Na jejich ilustracích se podíleli vedle Karla Svolinského, Václava Karla, Cyrila Boudy také Jiří Trnka, Adolf Zábranský a Antonín Strnadel. Díla všech těchto autorů s výjimkou Jiřího Trnky máme ve sbírkách zastoupená.

S nástupem budování socialismu se do popředí společenského zájmu dostala účelově vybraná překladová literatura vytyčující nového hrdinu – revolučního budovatele a ochránce vlasti.

Nová generace, nastupující na přelomu 50. a 60. let, požadovala větší prostor pro vlastní výraz a fantazii s poukazem na větší prostor i pro fantazii dětského diváka a začala řešit ilustrace jako prostředek poznání. Olga Čechová, Jitka Kolínská, Květa Pacovská, Daisy Mrázková, Eva Bednářová, později Jana Sigmundová nebo Jiří Fixl se začali věnovat tzv. pohádce umělé. Zdeněk Sklenář, Stanislav Kolíbal, Eva Bednářová, Jiří Běhounek, Jaroslav Šerých, Vladimír Tesař, Karel Teissig a další zase objevili nový inspirační zdroj v pohádkách jiných evropských a mimoevropských zemí. Znovuvzkříšení dobrodružné literatury představuje ilustrace Kamila Lhotáka. Z mladší generace pak např.

Adolf Born, Jiří Šalamoun, Zdeňka Kabátová-Táborská. Ve sbírkách nám zcela chybí ilustrace Květy Pacovské, Daisy Mrázkové, Jany Sigmundové, Jiřího Fixla, Jiřího Běhounka, Jiřího Šalamouna.

Kreslený humor zastupují autoři Adolf Born, Jiří Šalamoun, Alois Mikulka, Zdeněk Smetana, Radek Pilař, Josef Paleček. Tato díla nejsou ve sbírce vůbec zastoupena.

Naučná literatura, ať již populárně vědecká nebo uměleckonaučná je předmětem tvorby Jana Kubíčka, Květy Pacovské, Jiřího Kalouska, Miloše Nolla. Ani jednoho z těchto autorů nemáme zastoupeného.

Rozvoj netradičních žánrů představuje dílo Zdeňka Seydla, Aloise Mikulky, Stanislava Dudy a Jana Kubíčka. Z těchto autorů máme pouze Zdeňka Seydla a několik drobných ilustrací Aloise Mikulky.

Tendence osobní interpretace literárního díla reprezentují ilustrace Dagmar Berkové, Oty Janečka, Ludmily Jiřincové, Zdeňka Mézla, Václava Kabáta, Adolfa Borna, Aloise Mikulky, Stanislava Holého a Miroslava Jágra.

Vedle výše zmiňovaných autorů jsou zde zastoupeni např. Jan Bauch, Adolf Hoffmeister, Emil Filla, Jiří John, Jaroslav Hořánek, Stanislav Kolíbal, Jan Kotík, Václav Sivko, Jan Zrzavý.

Zároveň se snažíme k realizovaným ilustracím zastoupeným ve sbírkách nebo nově získávaným o doplnění jejich dokumentace v knižním vydání.

Grafika

Podsbírka Grafika je druhou nejpočetnější sbírkovou skupinou. Momentálně čítá 3.256 kusů od 463 autorů. Vzhledem k nižší pořizovací ceně je dostupnější a i v dobách, kdy instituce nedisponovala finančními prostředky na akvizice, se tato sbírková skupina rozšiřovala díky bezúplatným převodům z fondů MK ČR.

Převážnou část sbírky tvoří díla autorů druhé poloviny 20. století. Početně bohatému autorskému zastoupení odpovídají rozmanité náměty i grafické techniky.

K nejstarším dílům patří grafické listy Františka Bílka, Emila Filly, Václava Fialy, Zdeňky Červinkové-Heritesové, Vlastislava Hofmana, Karla Hojdena, Petra Dillingera, Miloslava Holého, Adolfa Jelínka, Františka Koblihy, Jana Konůpka, Pravoslava Kotíka, Anny Mackové, Oty Matouška, Aloise Moravce, Karla Müllera, Františka Muziky, Antonína Odehnala, Jaroslava Panušky, Emila Artura Pittermanna-Longena, Vojtěcha Preissiga, Jana Rambouska, Bohuslava Reynka, Vojtěcha Sedláčka, Vladimíra Silovského, Karla Svolinského, Vladimíra Sychry, Josefa Šímy, Václava Špály, Karla Štíky, Maxe Švabinského, Františka Tichého, Karla Tondla, Josefa Váchala, Karla Vika a Jana Zrzavého. Mnohé z těchto autorů máme zastoupené pouze torzovitě někdy i jen jedním listem.

Velmi kvalitně je zde zastoupena tvorba např. Adolfa Borna, Ladislava Čepeláka, Evy Činčerové, Vladimíra Komárka, Kamila Lhotáka, Bohuslava Reynka, Josefa Sasky, Vladimíra Suchánka, Pavla Sukdoláka, Jaroslava Šerých, Emilie Tomanové.

Kresba

Podsbírka kresba je z celkového pohledu na sbírku havlíčkobrodské galerie zatím nejméně ucelená. Vznikla a rozrůstala se od druhé poloviny 60. let 20. století v souvislosti s danou specializací. Dnes čítá 918 položek od 179 autorů. V této podsbírce jsou zastoupeni výtvarníci jak s celonárodní, tak s regionální působností a je zde několik kreseb zahraničních výtvarníků, které autoři věnovali do sbírek (John Grillo, Gertruda Gruber-Goepfertová, Jack Lanrned, Taro Yamamoto, Silvia Billeter). Zahnuje díla nejrozličnějších námětů a technik. Její součástí je také konvolut české satirické kresby a karikatury mapující první dvě třetiny 20. století, který se váže k festivalu Haškova Lipnice a který ovlivnil určení sbírkové specializace naší galerie. Nejstaršími autory jsou Jan

Bauch, Hugo Vratislav Brunner, Josef Čapek, Karel Dvořák, Božena Horská-Kusá, Josef Jambor, František Kobliha, Josef Lada, František Muzika, Jaroslav Panuška, Antonín Pelc, Emil Artur Pettermann-Longen, Vlastimil Rada, Jan Rambousek, Karel Stehlík, Karel Svobinský, Lev Šimák, Karel Štika, František Tichý, Božena Vejrychová-Solarová, Josef Vízner.

Obrazy

Podsbírka Obrazy se vyčlenila z kmenových sbírek s ohledem na odlišné podmínky jejího deponování. Vznikla a jen pomalu se rozrůstá od 70. let 20. století. Momentálně čítá 194 obrazů 35 autorů. Vzhledem k dané specializaci a finančním možnostem bude tato podsbírka rozšiřována pouze o díla autorů, kteří jsou reprezentačně zastoupeni ve výše uvedených kmenových sbírkách. Cílem je získat konvolut obrazů kmenových autorů tak, aby se staly vhodným materiálovým doplňkem prezentace umělcovy tvorby především ve stálé expozici. K nejstarším patří Václav Fiala, Václav Karel, Josef Lada, Otakar Mrkvička, Zdeněk Novotný, Jaroslav Panuška, Emil Artur Pettermann-Longen. Podsbírka se podstatně rozrostla díky daru tvorby Oldřicha Jelínka od roku 1981 do roku 2015, která trávil v exilu v Mnichově.

Plastika

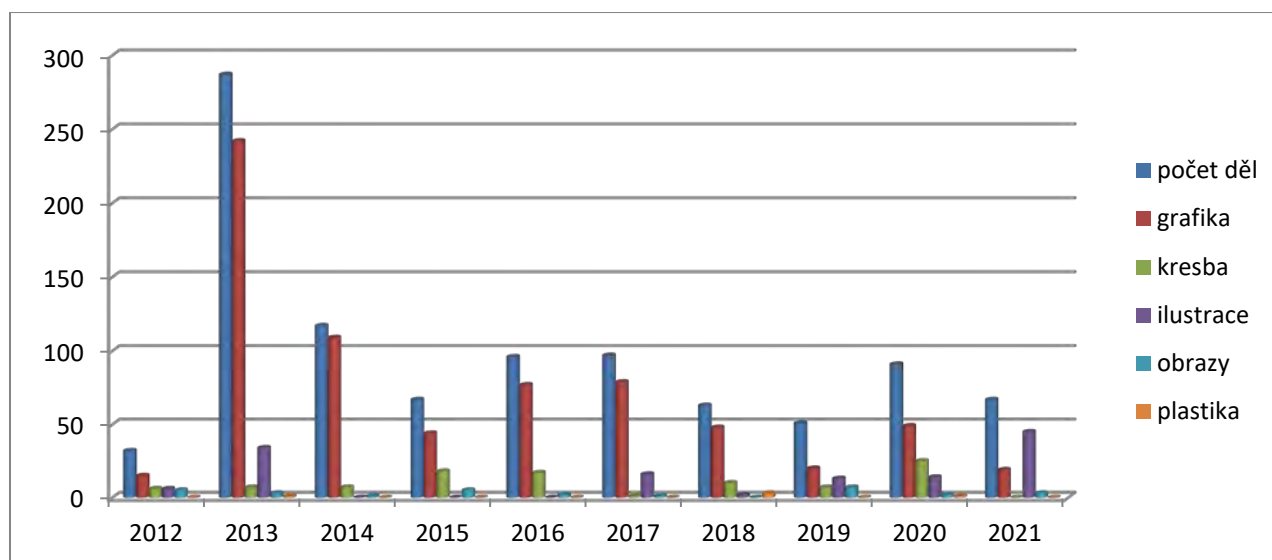
Podsbírka Plastika je, stejně jako v případě obrazů, pouze malým doplňkem k hlavnímu zaměření sbírek galerie. Několika solitéry doplňuje stálou expozici a dotváří tak pohled na výtvarné umění, v němž má své důležité místo i prostorová / trojrozměrná tvorba. Podsbírka čítá 94 inventárních čísel zahrnujících díla 26 autorů. Jedná se převážně o komornější díla a vedle finálních děl obsahuje i sochařská bozetta pro následné rozměrnější realizace. Mimořádné postavení v rámci této podsbírky má *Oltář sv. Kříže* – tzv. *Uhrovský oltář*. Jeho autorem je slezský sochař a řezbář Ignác Rohrbach (1691- 1747), který přišel do Čech v první polovině dvacátých let 18. století a svými díly posléze utvářel barokní obraz východočeských měst.

Příloha č. 3

Přehled finančních výdajů na akvizice posledních deseti let a zastoupení jednotlivých podsbírek:

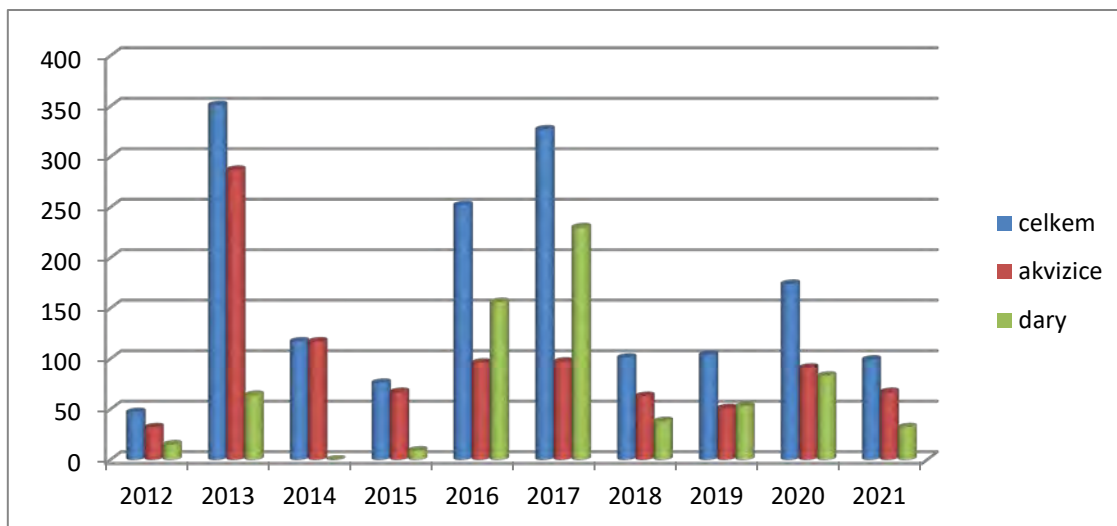
rok	Vydáno v Kč	Počet děl	G	K	I	O	P	Mimořádné dotace a granty
2012	311.600,-	32	15	6	6	5		
2013	326.750,-	287	242	7	34	3	1	
2014	310.600,-	117	109	7		1		
2015	320.451,-	67	44	18		5		
2016	481.800,-	96	77	17		2		110.000,- Kraj Vysočina
2017	405.900,-	97	79	1	16	1		72.450,- Akviziční fond
2018	436.500,-	63	48	10	2		3	100.000,- Kraj Vysočina
2019	807.300,-	51	20	7	13	7		330.000,- Kraj Vysočina
2020	547.900,-	91	49	25	14	2	1	161.000,- Kraj Vysočina
2021	426.400,-	67	19		45	3		160.000,- Kraj vysočina

Zastoupení nových akvizic dle jednotlivých podsbírek

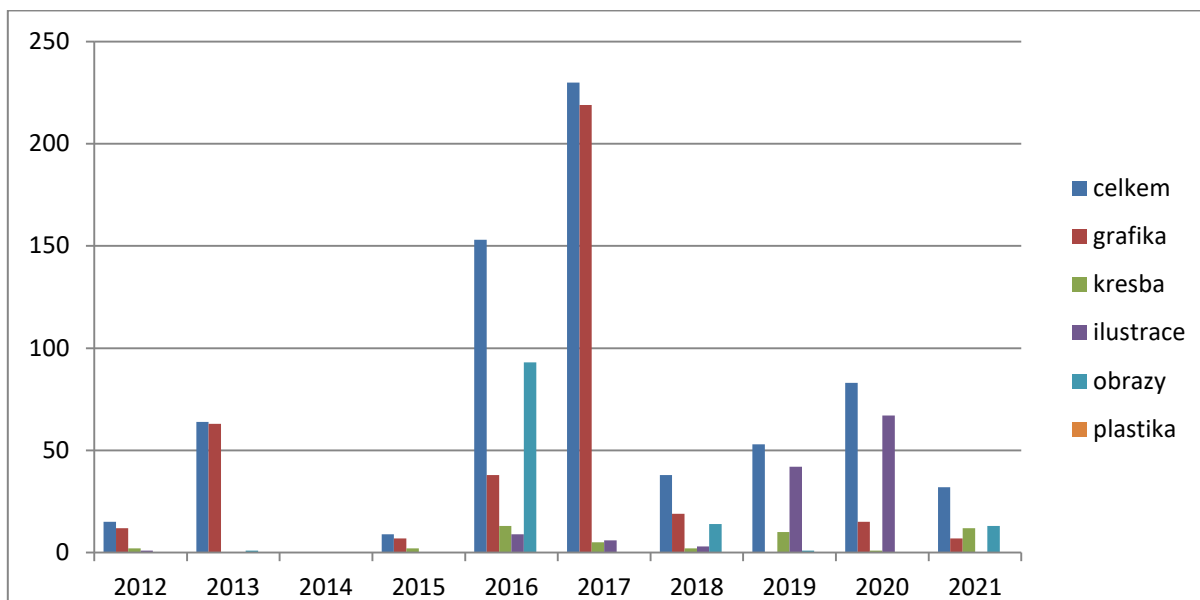

K nárůstu sbírek v uplynulém desetiletí vedle akvizic velmi významně došlo i dary s výjimkou roku 2014, kdy v souvislosti s novým Občanským zákoníkem byl k 1. 1. 2014 zrušen zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, podle jehož § 22, odst. 3 byla od daně darovací osvobozena bezúplatná nabytí uměleckých děl do sbírek. Díky této změně nám byla pozastavena veškerá bezúplatná nabytí předmětů darovaných do sbírek. Ve spolupráci profesních sdružení s kraji byla iniciována jednání o změně tohoto legislativního opatření, k čemuž naštěstí v následujícím roce došlo.

Pro ilustraci přikládám přehled přírůstků do sbírek včetně darů a jejich rozdělení do jednotlivých podsbírek.

Zastoupení nových přírůstků do sbírek darem dle jednotlivých podsbírek

Příloha č. 4

SWOT analýza

Silné stránky

Určená specializace sbírky v rámci sbírkotvorných institucí České republiky a kvalitní sbírkový soubor, který je významnou součástí českého kulturního dědictví.

Odborně erudovaný personál, motivace a entuziasmus odborných pracovníků.

Vybudovaná prestiž galerie v rámci oboru i v rámci regionu.

Dodržování profesní etiky, důraz na ochotu, slušnost a vstřícnost.

Pravidelná informovanost veřejnosti.

Navázaná spolupráce s dalšími sbírkotvornými institucemi.

Slabé stránky

Nedostatečné finanční prostředky na systematickou akviziční činnost.

Zdlouhavý proces schvalování akvizic a stávající legislativa.

Nemožnost bezprostřední reakce na případné aktuální nabídky na trhu s uměním a neschopnost konkurence vůči soukromým sběratelům.

Propastný rozdíl v koupěschopnosti v rámci trhu s uměním v evropské unii.

Příležitosti

Rozšiřující se trh s uměním v České republice.

Mimořádné příležitosti k získání významných děl předních představitelů českého výtvarného umění nejen 20. století v návaznosti na aktuální změny ekonomické situace české populace.

Vytváření podmínek pro vícezdrojové financování.

Hrozby

Prohlubování mezer ve sbírkovém fondu, které se vlivem růstu cen na trhu s uměním v budoucnu těžko podaří zacetit.

Nenaplňování předmětu činnosti galerie v oblasti systematického budování sbírky.

Soukromý sběratelský sektor a zhodnocení investic.

Tlak některých regionálních uměleckých aktivit a jejich snaha o zařazení do sbírek galerie za účelem povýšení prestiže jejich tvorby.

Závěry

Akviziční činnost galerie musí vycházet z cíleně a dlouhodobě budovaného renomé galerie.

Vytvářet příznivé podmínky pro akviziční činnost galerie v návaznosti na strategii výstavní činnosti instituce.

Věnovat více času pravidelnému kontaktu s umělci a vytvářet příznivé podmínky pro získání nových akvizic.

Prohlubovat stávající spolupráci s místními obchodníky s uměním.

Ve spolupráci se zřizovatelem se snažit o vytváření příznivějších podmínek finančních zdrojů na akvizice do sbírek.

Hledat cesty ke zjednodušení a zrychlení agendy spojené s akvizicemi a zvýšení naší schopnosti konkurence.

Navázat užší spolupráci se soukromými sběrateli.